

INVESTEREN IN CULTUUR IS INVESTEREN IN GRONINGEN

Op 17 maart 2027 kiest Nederland voor de Provinciale Staten en indirect voor de Eerste Kamer. Verkiezingsprogramma's worden geschreven, campagnes gaan van start en de stembus lonkt. Is cultuur ook onderdeel van uw programma?

Cultuur is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincies, gemeenten en het Rijk, waarbij uw provinciaal beleid cruciaal is.

Stichting Kunst & Cultuur (K&C) is de provinciale ondersteunende instelling voor cultuureducatie en koppelt uw beleid aan scholen en lokale organisaties op het gebied van erfgoed, kunsten en media. Wij verbinden waar mogelijk met sociale agenda's, zoals die van Nij Begun. Graag delen we onze analyse van het werkveld en geven u tips mee voor uw verkiezingsprogramma.

Beleidscontext

De Nederlandse overheid is verantwoordelijk voor het creëren van voorwaarden waarbinnen burgers zich cultureel kunnen ontwikkelen, zoals vastgelegd in [artikel 22](#) van de Grondwet. Gemeenten, provincies en het Rijk dragen deze verantwoordelijkheid samen en vertalen dit naar beleid.

Overheden richten zich op een divers aanbod dat voor [iedereen](#) toegankelijk is en versterken de keten van cultuureducatie voor kinderen en talentontwikkeling onder jongeren. Toegang tot cultuur bevordert een duurzame en weerbare samenleving en is ons gezamenlijk belang. Afspraken over verantwoordelijkheden en beleidsafstemming voor cultuureducatie zijn vastgelegd in [Bestuurlijke afspraken cultuur-beoefening 2025-2028](#) (Staatscourant, 2025). Momenteel worden gesprekken gevoerd over de verlenging van deze afspraken tot 2032.

Tips:

- **Markeer cultuureducatie op school als kerntaak van de provincie**

Ga in gesprek met de Groningse gemeenten over een gebalanceerde taakverdeling, aansluitend op het in 2025 getekende Convenant Cultuureducatie. Maak afspraken concreet.

- **Structurele rol voor K&C**

Geef ons als steunfunctie een structurele rol zonder aanvraagprocedures, waardoor we minder administratieve lasten hebben en meer tijd kunnen besteden aan cultuureducatie. Dit creëert rust en ruimte voor het werkveld.

- **Toepassing Fair Practice Code**

Neem in het cultuurbeleid op dat de Fair Practice Code moet worden toegepast. Rekening houdend met de huidige cao-ontwikkelingen betekent dit een jaarlijkse indexering van 5%.

Investeren in cultuur is investeren in gelijke kansen

Iedereen verdient de kans om cultuur te ontdekken en eraan deel te nemen. Dat begint bij goed cultuuronderwijs op school en gaat verder in de verlengde schooldag en de kinderopvang.

Cultuureducatie biedt kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontdekken én ontwikkelen. Het stimuleert nieuwsgierigheid, taalontwikkeling en betrokkenheid bij de wereld om hen heen.

Erfgoededucatie draagt bij aan de ontwikkeling van identiteit, burgerschap, verbondenheid en trots op de eigen omgeving. Door kunsteducatie leren kinderen en jongeren muziek, dans, theater, film en beeldende kunst maken en waarderen. Bovendien ontwikkelen kinderen in dit leerproces vaardigheden om creatief te denken en samen te werken. Creativiteit en verbeeldingskracht zijn geen luxe, maar de vaardigheden van de toekomst. In een wereld waarin kunstmatige intelligentie steeds meer taken overneemt, wordt het vermogen om nieuwe mogelijkheden te zien, samen oplossingen te bedenken en betekenis te geven aan verandering de belangrijkste menselijke kwaliteiten.

Investeren in cultuureducatie is investeren in de innovatiekracht, veerkracht en leefbaarheid van Groningen.

Wist u dat

- Cultuuronderwijs bijdraagt aan het verbeteren van de onderwijsresultaten?
- Creativiteit en verbeeldingskracht wereldwijd (o.a. genoemd door Unesco, OECD en de SER) beschouwd worden als twee van de belangrijkste vaardigheden voor de toekomst. Dat komt niet alleen doordat de arbeidsmarkt verandert, maar ook omdat de samenleving steeds complexere vraagstukken kent waarvoor geen standaardoplossingen bestaan.
- Meedoen aan kunst en cultuur bijdraagt aan een goede mentale gezondheid?
- Verbeeldingskracht helpt om verschillende perspectieven te begrijpen en bijdraagt aan inclusie, democratisch burgerschap en sociale samenhang?

De Groningse basis

- Met uw subsidie voor K&C verbindt u het werkveld van primair en voortgezet onderwijs en cultuur (instellingen en zzp-vakdocenten). Dit bevordert deskundigheid en samenwerking vanuit een duidelijke visie op kwaliteit in cultuuronderwijs, passend bij de leerlijnen van Groningse scholen. Wist u dat Groningen de meeste Interne Cultuurcoördinatoren op basisscholen heeft van heel Nederland? Scholen kiezen zelf met welke kunst- en erfgoeddisciplines zij leerlingen in aanraking brengen.

De subsidie aan K&C helpt de scholen, omdat wij onze kennis en netwerken kunnen delen.

Wij ondersteunen culturele instellingen in hun samenwerking met scholen, bijvoorbeeld door cultuurmenu's samen te stellen. We ontzorgen scholen door het vervoer van leerlingen naar musea en theaters te organiseren via Culturele Mobiliteit. Daarnaast werken we mee aan de verrijkte schoolpleinen in Groningen en betrekken Groningse scholen actief bij Filmhub Noord en Meer Muziek in de Klas. We hebben samen met partners de Onderwijs canon van Groningen ontwikkeld, met als uitgangspunt een zo inclusief (luisterverhalen voor blinde en slechtziende leerlingen) mogelijke canon die diverse stemmen en verhalen belicht, zoals die van vrouwelijke helden.

Met het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, dat ruim 80% van de primair onderwijs scholen, 40% van de voortgezet onderwijs scholen en meerdere kinderopvanglocaties bereikt, zorgt uw bijdrage jaarlijks voor cofinanciering van ruim 500.000 euro van het Fonds voor Cultuurparticipatie voor Groningse scholen en culturele organisaties. We werken impactgericht en helpen scholen met het digitale instrument EVI en met de AI-tool AIKE voor de evaluatie van hun cultuuronderwijs. K&C ontwikkelt haar digitale strategie met hulp van DEN (Digitaal kennisinstituut Cultuur en digitale transformatie). Samen met het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Raad van Twalf ontwikkelen we het digitale dashboard Cultureel Nederland in Kaart om gemeenten beter te adviseren bij de ontwikkeling van cultuureducatiebeleid.

Verder:

- Met ruim 17.000 studenten vormt het mbo de ruggengraat van de Groningse arbeidsmarkt. De vakmensen die onze energietransitie, zorg, techniek en leefbaarheid mogelijk maken, worden hier opgeleid. Investeren in cultuureducatie, creativiteit en talentontwikkeling binnen het mbo is daarom investeren in de toekomst van Groningen.
- Door de sociale agenda van Nij Begun en het programma Tijd voor Toekomst waarbij K&C als steunfunctie voor scholen wordt genoemd, verwachten we een aanzienlijke groei in de vraag van scholen om cultuureducatie te verbinden met de kerndoelen en te integreren in de verlengde schooldag. Hiervoor zijn extra kunstvakdocenten en erfgoeddocenten nodig, die momenteel nog ontbreken.

Tips:

- Zet het succes in Groningen van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit voort in het nieuwe cultuurbeleid en reserveer co-financieringsbudget voor de periode 2029-2032.

Mbo

- Voor het mbo is een cultuurkaart beschikbaar maar hier wordt nog weinig gebruik van gemaakt. Mbo-scholen hebben hulp nodig om werk te maken van cultuureducatie. Breid het beleid en het budget voor cultuureducatie uit naar de doelgroep mbo, zodat we maatwerk kunnen leveren per opleiding.

Nij Begun/Tijd voor Toekomst

- Breid de opdracht voor K&C uit met de verlengde schooldag. Dit stelt ons in staat per school maatwerk te leveren in onze advisering en culturele instellingen te helpen bij de ontwikkeling van geschikt aanbod voor de verlengde schooldag.

Erfgoed

- In 2027 wordt het Verdrag van Faro geratificeerd. Dit biedt een kans om erfgoededucatie te ontwikkelen van kennisoverdracht naar betekenisvolle educatie. K&C kan scholen, gemeenten en erfgoedorganisaties ondersteunen om leerlingen actief onderzoek te laten doen naar hun eigen omgeving. We willen verschillende erfgoedverhalen een plek geven in het onderwijs. We willen cultuuronderwijs en erfgoededucatie met elkaar verbinden en erfgoed inzetten voor burgerschap, inclusie en leefbaarheid. Ons doel is kinderen niet alleen kennis te laten maken met erfgoed, maar hen ook mede-eigenaar te maken van de verhalen in hun provincie.

Arbeidsmarkt

- Zorg ervoor dat ieder cultureel talent in Groningen, ongeacht woonplaats of achtergrond, zich kan ontwikkelen via een doorlopende leerlijn van school en amateurkunstvereniging naar talentprogramma's, coaching, podia en – waar gewenst – een kunstvakopleiding of professionele praktijk.
- Investeer in educatiemakers binnen We the North-Station Noord om cultuureducatief toptalent de kans te geven om te leren en te experimenteren.
- Maak het opleiden van kunstvakdocenten en erfgoeddocenten tot een speerpunt van de arbeidsmarktagenda.

Tot slot: VERBIND!

- Betrek jonge creatieve denkers bij het vergroten van het draagvlak voor de democratie en burgerschapsontwikkeling én bij het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen zoals duurzaamheid. Gebruik een ontwerpende aanpak om zowel kleine als grote vraagstukken op te lossen.
- Betrek jonge kunstenaars bij gewenste veranderingen in politiek en maatschappij, via regiodeals en andere regionale netwerken. Investeer in het experiment en verbindingen. Benut de inzet van kunst en cultuur voor gezondheid en welzijn, ook op school.
- Sluit aan bij de ontwikkelingen op het gebied van culturele en creatieve vernieuwing in Europa, zoals de Culture Compass. Bevorder en match deelname aan lokale, interregionale, nationale en Europese cultuureducatieprogramma's.

Cultuureducatie hoort thuis in elk verkiezingsprogramma. Er liggen heel veel kansen. En doe het niet alleen. Wij helpen graag. Als sparringpartner, als kennisdeler, als out of the box denker.

Veel succes!

Marieke Vegt
Directeur Stichting Kunst & Cultuur
mariekevegt@cultuurzaam.nl